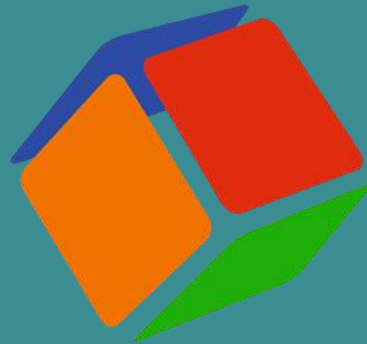

Лекція 2/5. Теоретичні основи функціонування системи забезпечення воєнної безпеки України.

доктор військових наук, професор
ЛОБАНОВ Анатолій Анатолійович

Небезпеки і загрози у сфері воєнної безпеки (зовнішні)

Нестабільність
воєнно-
політичної
обстановки
вздовж кордону
з рф та
Білорусії

Незаверше-
ність делімітації
та демаркації
кордонів

**Відбиття
широкомашта-
бної агресії рф
проти України,
загроза втрати
державності**

**Періодичні,
руйнівні ракетні
обстріли
інфраструктур-
них стратегічних
об'єктів,
деморалізація
населення**

Розповсюдження
міжнародного
тероризму

Мілітаризація
Криму,
прикордонної
смуги,
Придністров'я з
боку рф

Реалізація національних інтересів у сфері воєнної безпеки

Недофінансування ЗС
України, недостатній
рівень забезпеченості
ОВТ, соц. захищеності
в/с...

Недосконалість
нормативно-правового
поля у сфері воєнної
безпеки

Корупція з питань
замовлень нац. ОПК на
забезпечення ОВТ та
його модернізацію для
потреб ЗСУ і сил
оборони в цілому

Недостатній рівень
боєздатності та БГ
в/формувань
внаслідок з багатьох
причин

Низький рівень єдності
в середині України

Низька мотивація
мобілізаційного
ресурсу в середині
України

Недостатній рівень
переведення
економіки держави
на функціонування в
умовах воєнного
стану

Небезпеки і загрози у сфері воєнної безпеки (внутрішні)

1. Основні функції, завдання та структура системи забезпечення воєнної безпеки України.

2. Основи функціонування системи забезпечення воєнної безпеки України.

1. Конституція України.
2. Закон України “Про національну безпеку України. Від 21.06.2018, № 2469-VIII.
3. Закон України “Про оборону України”.
4. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».
5. Указ Президента України №121/2021 від 25 березня 2021 року «Про затвердження Стратегії воєнної безпеки України. Воєнна безпека — всеохоплююча оборона».
6. Указ Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021 Концепція забезпечення національної системи стійкості.
7. Основи воєнної безпеки України : підручник / [О. П. Дузь-Крятченко, П. М. Грицай, В. П. Грищенко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. – 204 с.
8. Theoretical and applied aspects of the Russian-Ukrainian war: hybrid aggression and national resilience: monograph / M. Koval and others. – Kharkiv: TECHNOLOGY CENTER PC, 2023. – p. 372.
9. Організаційно-правові засади забезпечення воєнної безпеки України: курс лекцій /Г.П. Ситнік. К.: ТОВ «САК Лтд», 2023 – 112 с.

1. Основні функції, завдання та структура системи забезпечення воєнної безпеки України.

5

Сектор безпеки і оборони - система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України

Закон України Про національну безпеку України від 21.06.2018 ст.1.

Сектор безпеки і оборони України складається з чотирьох взаємопов'язаних складових: **сили безпеки**; **сили оборони**; **оборонно-промисловий комплекс**; **громадяни та громадські об'єднання**, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки. Функції та повноваження складових сектору безпеки і оборони визначаються законодавством України.

Закон України Про національну безпеку України від 21.06.2018 ст.12.

Головна функція СЗВБ України – це повна реалізація національних інтересів у сфері воєнної безпеки та їх захист від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз.

До складу сектору безпеки і оборони входять:

- ☐ Міністерство оборони України,
- ☐ Збройні Сили України,
- ☐ Державна спеціальна служба транспорту,
- ☐ Міністерство внутрішніх справ України,
- ☐ Національна гвардія України,
- ☐ Національна поліція України,
- ☐ Державна прикордонна служба України,
- ☐ Державна міграційна служба України,
- ☐ Державна служба України з надзвичайних ситуацій,
- ☐ Служба безпеки України,
- ☐ Управління державної охорони України,
- ☐ Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України,
- ☐ Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України,
- ☐ центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику.
- ☐ Інші державні органи та органи місцевого самоврядування здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони

Сектор безпеки і оборони України складається з чотирьох взаємопов'язаних складових: **сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та громадські об'єднання**, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки

Складовими системи забезпечення воєнної безпеки України є:

- ☐ Верховна Рада України;
- ☐ Президент України;
- ☐ Рада національної безпеки і оборони України;
- ☐ Судова гілка влади (КСУ, ВСУ):
- ☐ Система прокуратури України;
- ☐ Кабінет Міністрів України;
- ☐ Національний банк України;
- ☐ Сектор безпеки і оборони України;
- ☐ Координаційний орган з питань розвідувальної діяльності при Президентові України та розвідувальні органи України;
- ☐ Апарат Ради національної безпеки і оборони України;
- ☐ Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику (Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості);
- ☐ Місцеві органи державного управління та органи місцевого самоврядування;
- ☐ інші складові, що визначені законами України.

- ☐ оборона України, захист її державного суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності;
- ☐ захист державного кордону України;
- ☐ захист конституційного ладу, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення громадської безпеки та охорони державної таємниці, іншої інформації з обмеженим доступом;
- ☐ попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України, боротьба з тероризмом, корупцією та організованою злочинністю у сфері управління і економіки;
- ☐ забезпечення інформаційної та кібербезпеки;
- ☐ надання допомоги органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у запобіганні та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, а також воєнного характеру, розвиток міжнародного співробітництва у цій сфері;
- ☐ участь у забезпеченні міжнародної стабільності та безпеки

- 1) гарантована дієвість та спроможність до повноцінного функціонування системи державних органів, їх інституційна стійкість;
- 2) безпека та захищеність об'єктів критичної інфраструктури, зокрема:
 - стійке постачання продовольства, водопостачання, енергопостачання, постачання теплової енергії;
 - стійке функціонування транспортних систем;
 - кібербезпека;
 - захищеність та безперебійне функціонування інформаційних та комунікаційних послуг;
 - забезпечення оборони та правопорядку;
 - здатність системи охорони здоров'я функціонувати в умовах посилених навантажень;
- 3) спроможність єдиної державної системи цивільного захисту до дій в умовах загрози чи виникнення надзвичайних ситуацій;
- 4) здатність ефективно реагувати на неконтрольоване масове переміщення людей;
- 5) суспільна стійкість, зокрема, до інформаційних впливів;
- 6) фінансово-економічна стійкість, зокрема, безперервність основних бізнес-процесів.

ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ (варіант відповідно до теорії воєнної безпеки України)

9

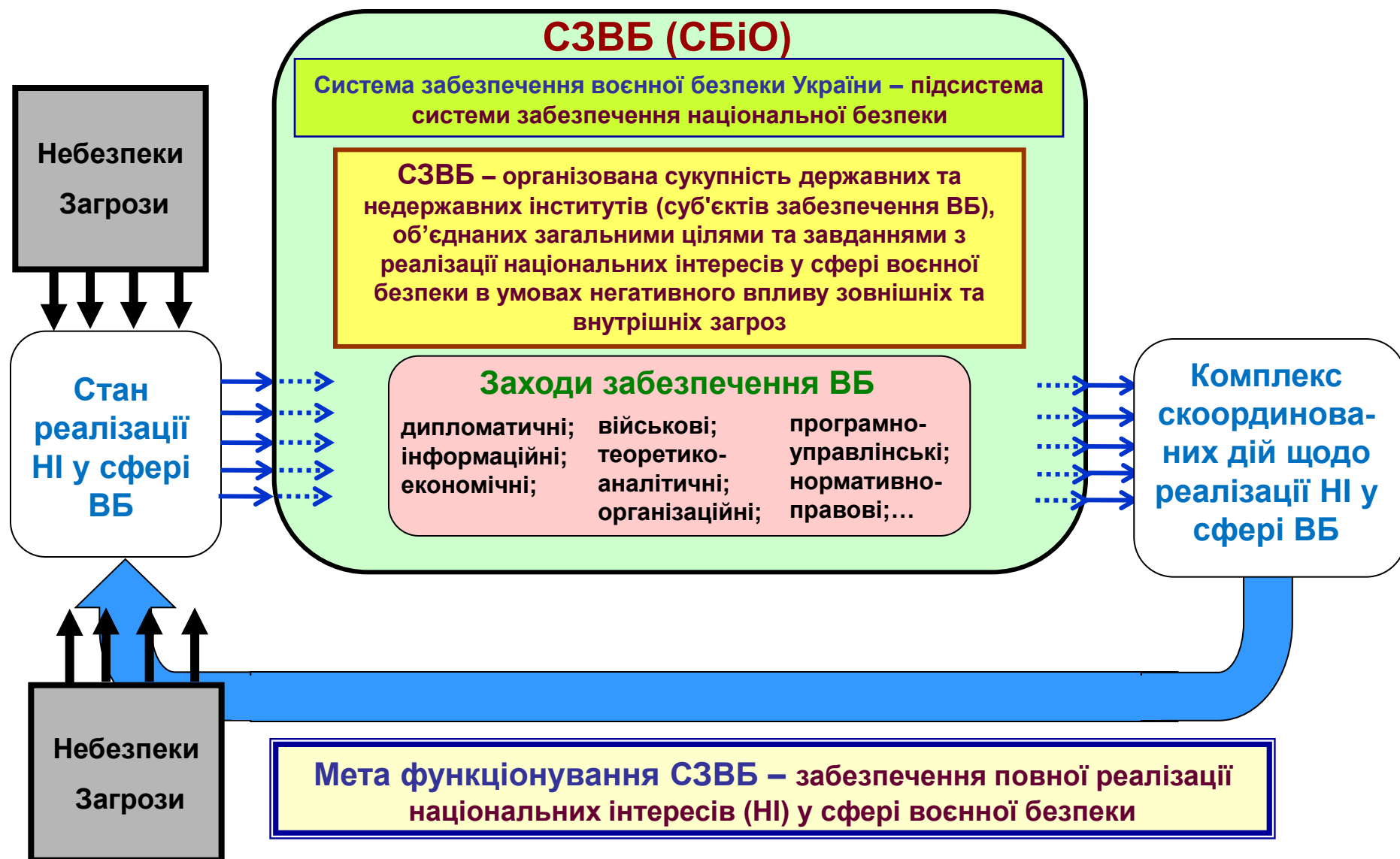
ФУНКЦІЇ	ЗАВДАННЯ (ОСНОВНІ)
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКА	Управління процесами організації функціонування СБіО
	Управління процесами розвитку СБіО
	Впровадження системи демократичного цивільного контролю
ПРОГНОСТИЧНО-АНАЛІТИЧНА	Моніторинг процесів, що відбуваються в усіх складових (сферах ВБ)
	Виявлення зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз національним інтересам
	Оцінювання рівня небезпек і загроз та прогнозування динаміки їх змін
ОСНОВОПОЛОЖНА (ФУНДАМЕНТАЛЬНА)	Вжиття заходів із запобігання воєнному конфлікту
	Вжиття заходів зі стримування розв'язання воєнного конфлікту і недопущення його переростання в локальну або регіональну війну
	Відбиття агресії противника у разі виникнення воєнного конфлікту
ПРОГРАМНО-ТЕОРЕТИЧНА	Створення та удосконалення нормативно-правової бази, необхідної для ефективного функціонування Сектору безпеки і оборони України
	Удосконалення структури Сектору безпеки і оборони України
ПЛАНОВО-ПРАКТИЧНА	Комплексне кадрове, фінансове, матеріальне, технічне, інформаційне тощо забезпечення діяльності складових (структурних елементів) СБіО для виконання завдань за призначенням
	Підготовка сил та засобів елементів Сектору безпеки і оборони України до їх застосування за призначенням
ІНТЕГРАЦІЙНА	Виконання міжнародних договорів України у сфері воєнної безпеки, зокрема режиму верифікації; співпраця з НАТО
КООРДИНАЦІЙНА	Оцінювання результативності комплексу скоординованих дій; оцінка рівня воєнної безпеки

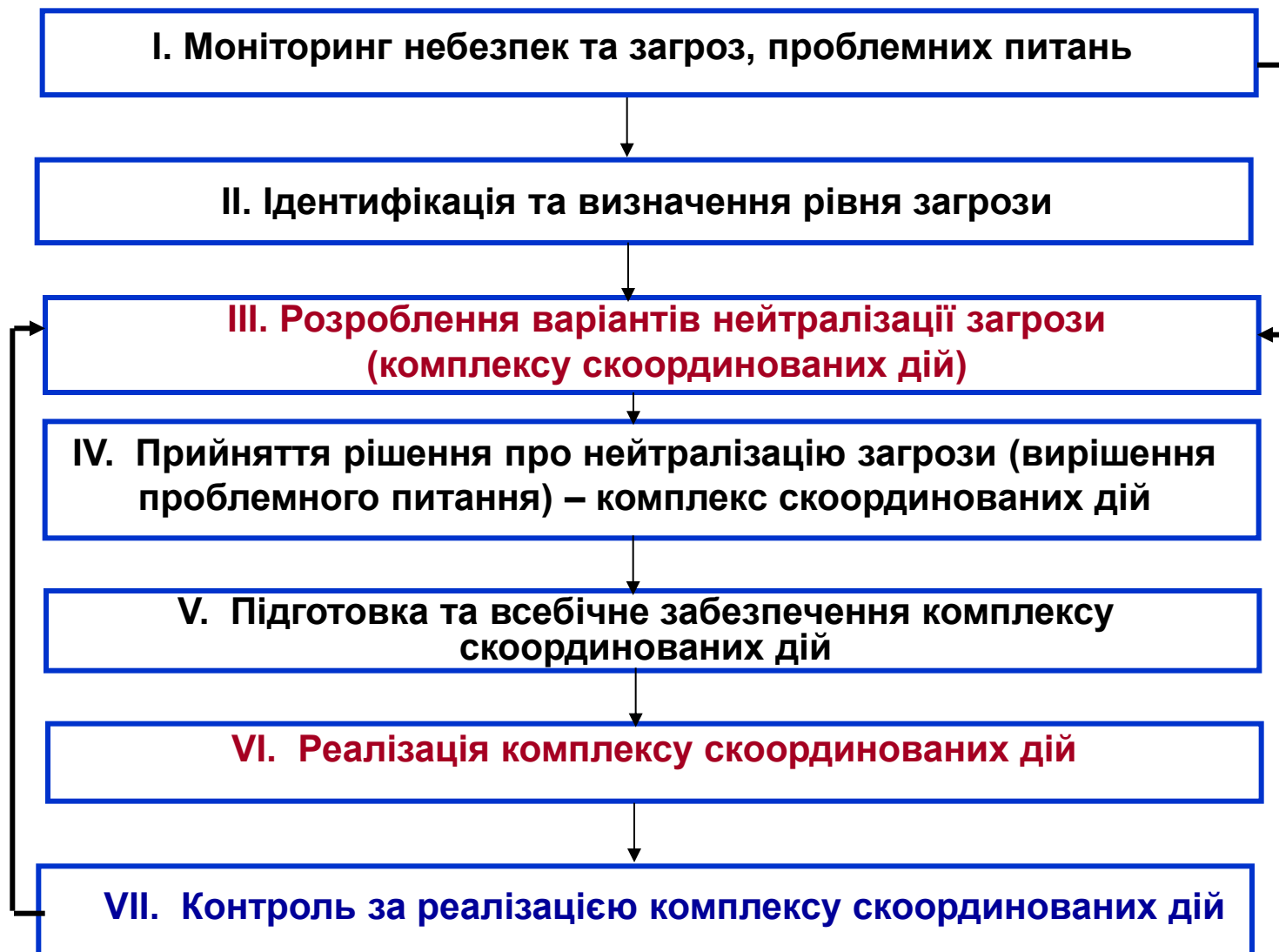

2. ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.

10

Загальний механізм функціонування системи забезпечення воєнної безпеки України

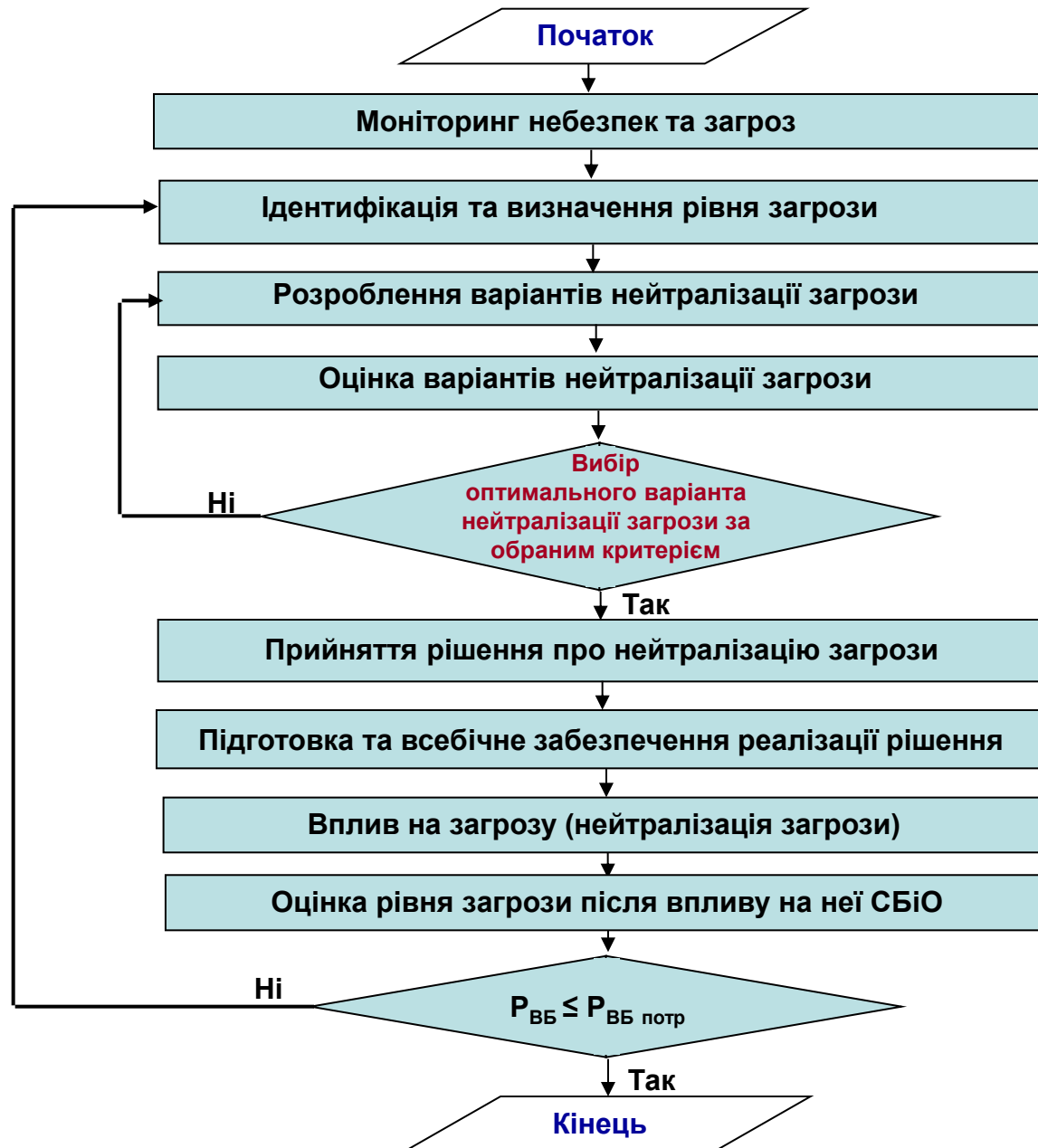

АЛГОРИТМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СЗВБ (СБіО) (варіант деталізований)

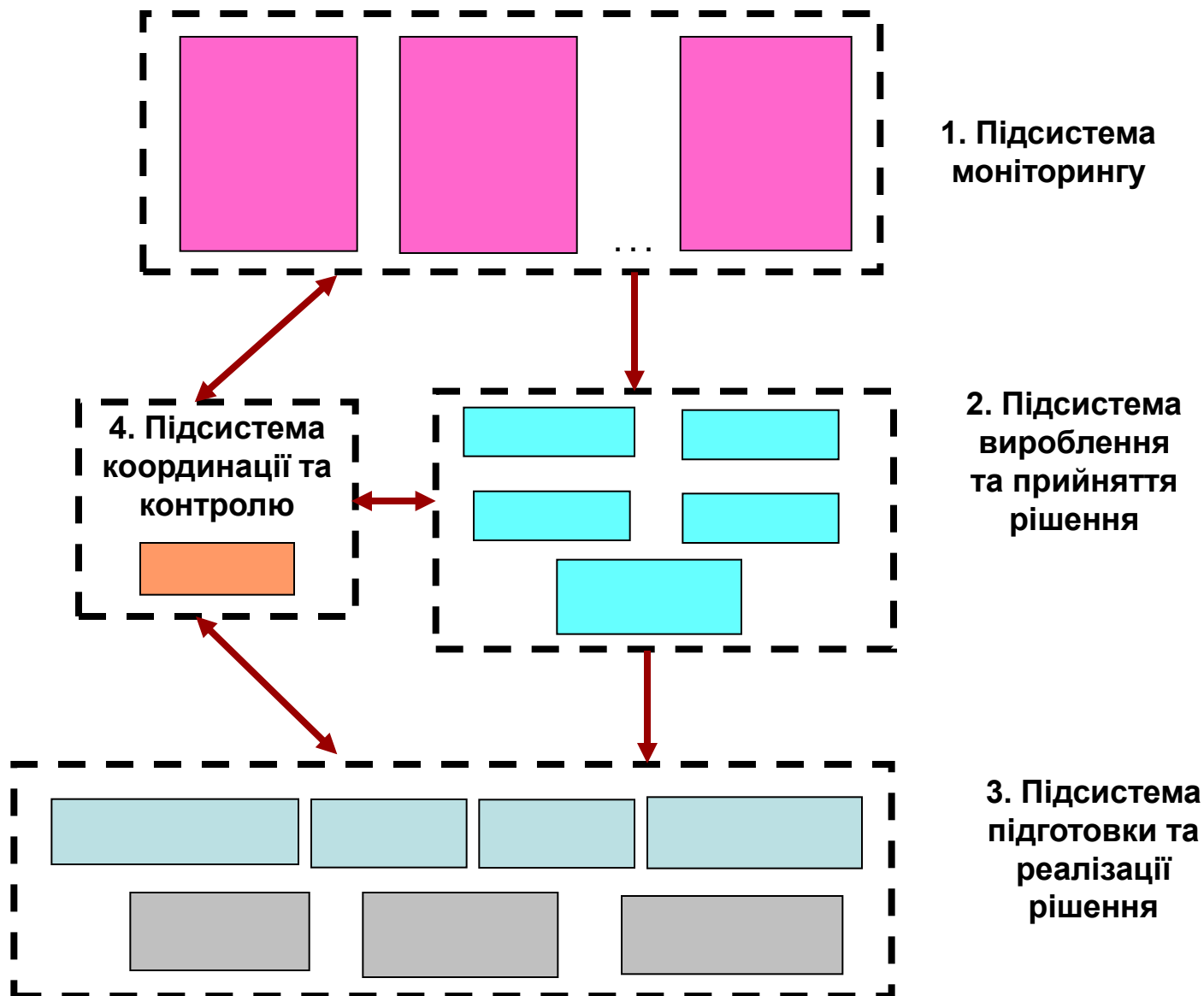
12

КОНЦЕПТУАЛЬНА СХЕМА СТРУКТУРИ СЗВБ (СБІО) УКРАЇНИ *(варіант відповідно до теорії воєнної безпеки України)*

13

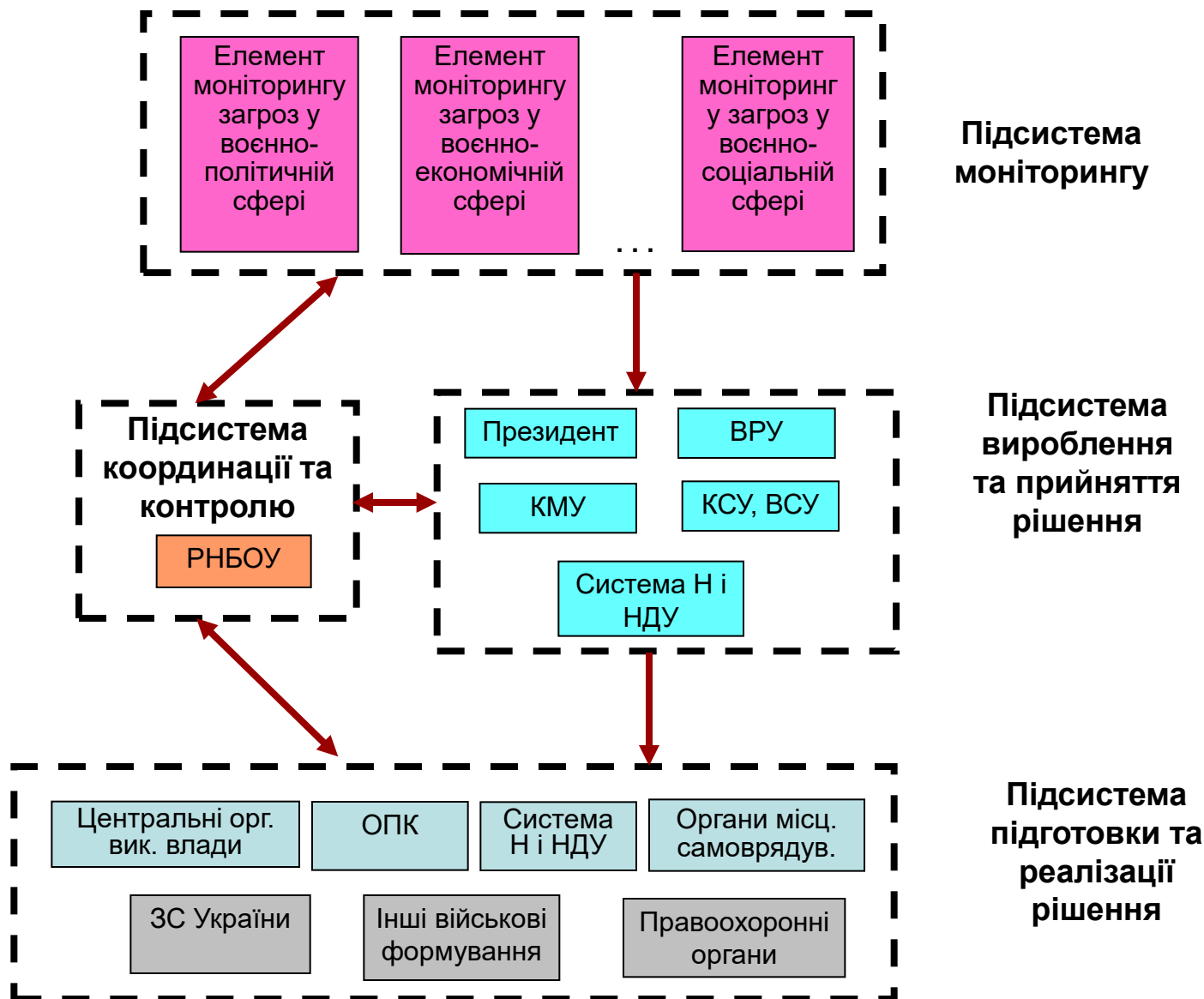

КОНЦЕПТУАЛЬНА СХЕМА СТРУКТУРИ СЗВБ (СБІО)

(варіант відповідно до теорії воєнної безпеки України)

14

Головна функція СЗВБ України – це повна реалізація національних інтересів у сфері воєнної безпеки та їх захист від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз.

Вимоги до СЗВБ (СБіО)

1. Цілісність, єдність та ієрархічність;
2. Безперервність;
3. Оперативність;
4. Відповідність СЗВБ в цілому та системи управління покладеним функціям та завданням;
5. Адаптивність системи управління до зміни зовнішнього середовища;
6. Взаємосумісність;
7. Відповідність ресурсним можливостям держави;
8. Адекватність у реагуванні на зовнішні подразники.

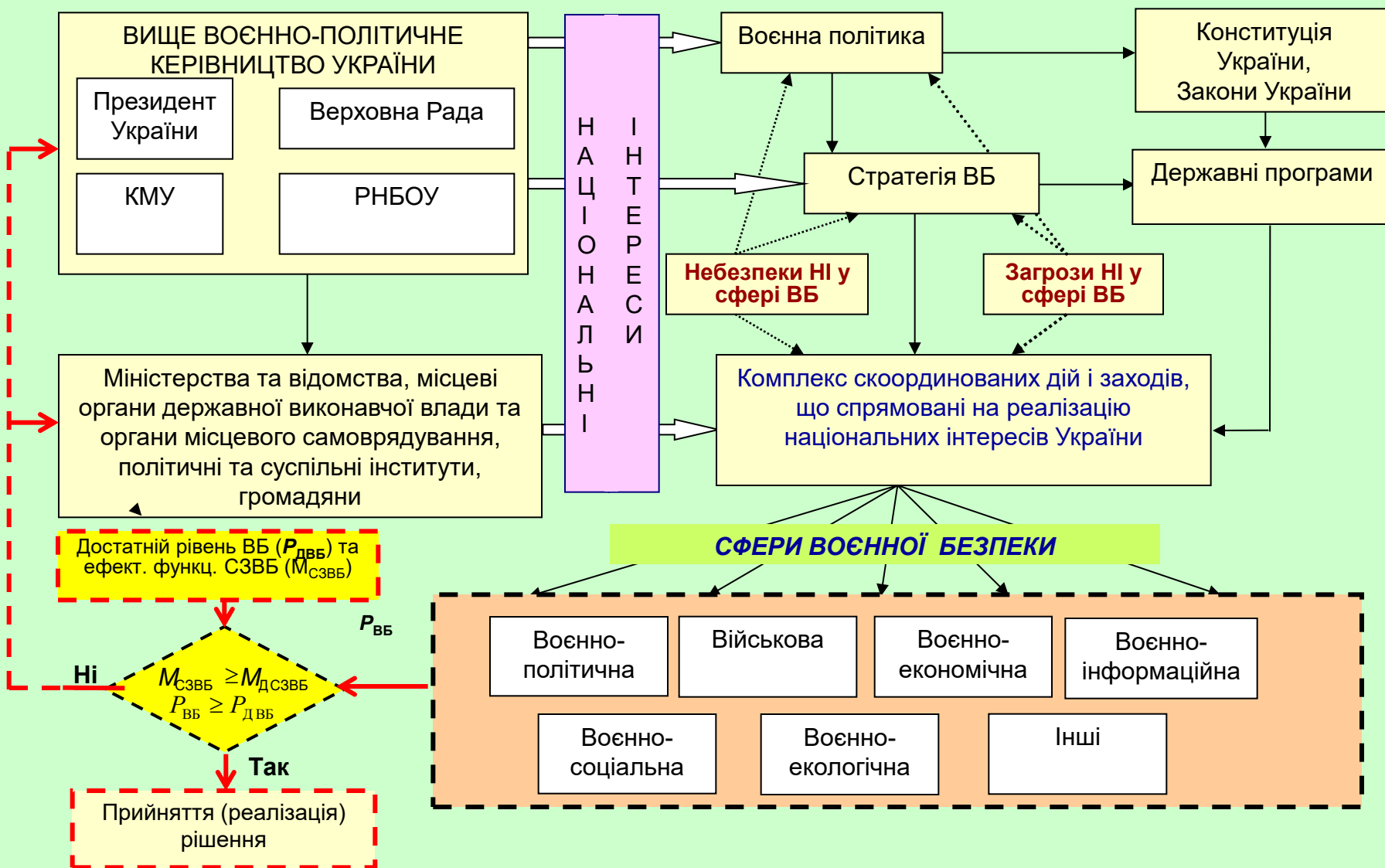
/ Концепція забезпечення національної системи стійкості

Указ Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021 /

МЕХАНІЗМ ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ У СЗВБ (СБІО) УКРАЇНИ (варіант відповідно до теорії воєнної безпеки України)

16

1. Аналіз існуючої СЗВБ показав, що на процес її функціонування впливають такі умови і чинники:

2. Суттєво зменшує ефективність функціонування СЗВБ і рівень воєнної безпеки держави в цілому відсутність блоку нормативно-правових актів, що регламентують функціонування СЗВБ (СБіО)

3. Недосконалість ієрархічної структури документів стратегічного планування

4. Брак елементів, які повинні виконувати такі завдання: моніторинг внутрішніх небезпек і загроз у воєнно-соціальній сферах...; визначення рівня воєнної безпеки (функція контролю ефективності)

5. Аналіз підходів до забезпечення воєнної безпеки в міжнародних системах безпеки та провідних країнах світу показав, що забезпечення воєнної безпеки має здійснюватись на принципах мирного співіснування...

6. Поряд з інтенсивним впровадженням сучасних інформаційних технологій, засобів АСУ, телекомунікаційних систем головним залишається – людина, людський фактор, професіоналізм державних службовців (військовослужбовців)

Що розглянуто у лекції:

- I. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ – ЯК СИСТЕМА***
- II. СЕКТОР БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ) УКРАЇНИ – ЯК СИСТЕМА***

1. Призначення, основні функції, завдання СЗВБ.

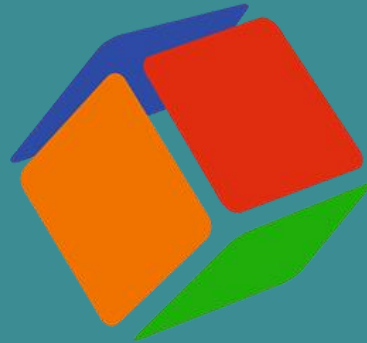
2. Призначення, функції та завдання покладені на СБіО.

3. Склад та структура СЗВБУ

4. Механізм функціонування СЗВБ (СБіО) як системи

5. Властивості, якими має володіти СЗВБ (СБіО) та вимоги до неї (нього)

6. Механізм прийняття та реалізації воєнно-політичних рішень

Лекція 2/5. Теоретичні основи функціонування системи забезпечення воєнної безпеки України.

доктор військових наук, професор
ЛОБАНОВ Анатолій Анатолійович